

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

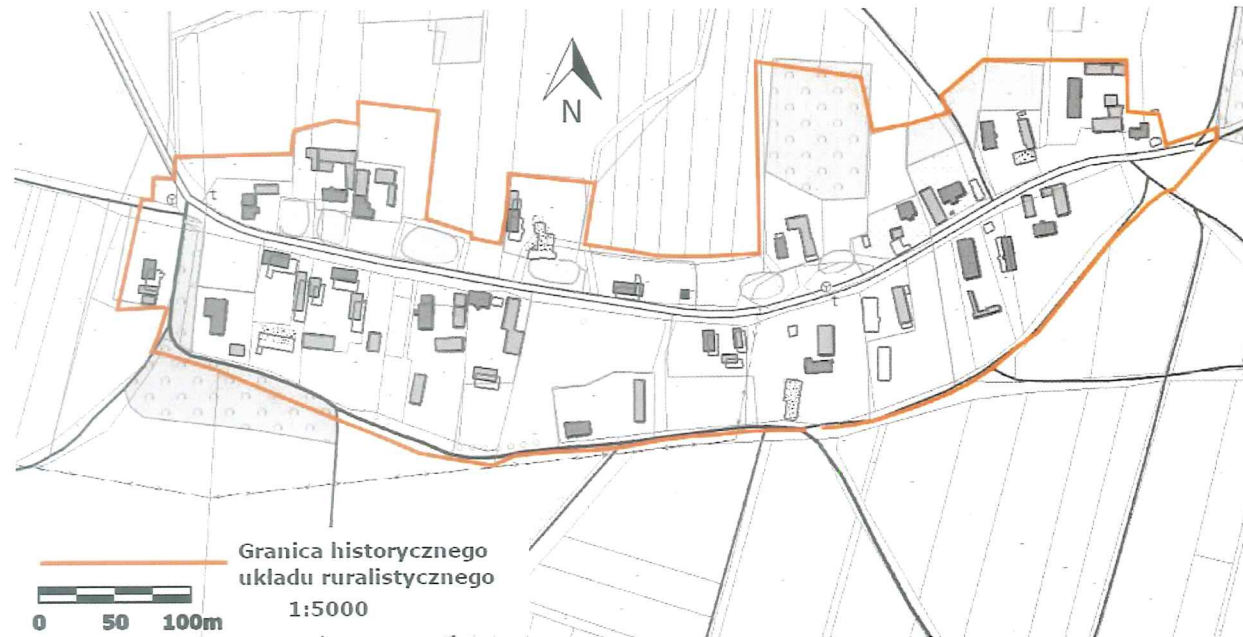
2. Czas powstania

1310 r.; k. XIX w.; pocz. XX w.

3. Miejscowość

STRUMYK

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°41'31", E: 16°36'44"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Dörfer Dobroscyno (1310), Polnischbortschen (1375, 1675), Bartschen (1580), Polnisch Bortschen (1791, 1845), Bortschen (1934), Alt Bortschen, Altbortschen (1937)

Historia:

Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki – 1310 r.). Historycznie związana z dobrami w Ligocie, a następnie, od pocz. XVI w., z dobrami w Ligocie Górnej (*Ober Ellguth*) będąc w posiadaniu tych samych właścicieli. W XIV w. rodu von Dohna, w pocz. XVI w. Zygmunta von Liedlau, przed 1600 r. rodu von Niebelschütz, a następnie rodziny von Stosch. W poł. XVIII w. wśród mieszkańców wsi odnotowano 10 kmieci, 8 zagrodników i chałupników, na terenie wsi istniał folwark. W k. XVIII w. wśród mieszkańców wymieniano 1 kmiecia, 1 wolnego i 6 omłockowych zagrodników. Od l 30-tych XIX w. Strumyk był opisywany jako kolonia przynależna do dóbr w Ligocie. Od 1867 r. do czasów II wojny światowej należał do rodziny von Roeder.

Strumyk jest wsią z zabudową rozlokowaną na placu pomiędzy dwiema łukowato przebiegającymi drogami oraz zabudową i zbiornikami wodnymi usytuowanymi po płu. stronie drogi płu. Historyczną zabudowę wiejską tworzą dość duże, zagrody. Budynki pochodzą z k. XIX, pocz. XX w. Są to skromne obiekty murowane o prostych, zwartych bryłach, opartych na rzutach wydłużonych prostokątów, kryte stromymi dachami dwuspadowymi, z pokryciem z dachówki karpiówki w kolorze ceglonym o elewacjach ceglanych albo, rzadziej, wykończonych tynkiem. Na terenie miejscowości zachowane są historyczne, kamienne nawierzchnie dróg.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, wprowadzanie zabudowy w obszary historycznie niezabudowane, w szczególności na zatyla działek, dogęszczanie zabudowy, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego wsi, rozplanowania dróg, placów, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych nawierzchni kamiennych dróg.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystych, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzny

Messtischblatt – nr 4365 arkusz GUHRAU 1937 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.